

Jačanje kapaciteta crnogorskih institucija u oblasti
državne pomoći

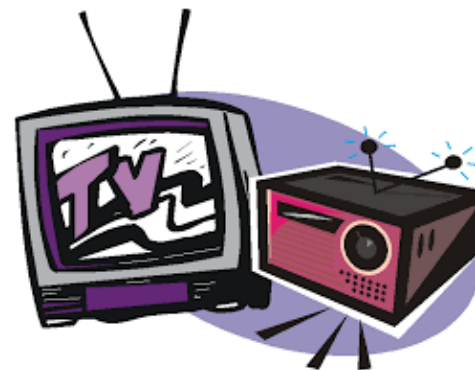
Studije slučaja UOEI iz opština u Crnoj Gori

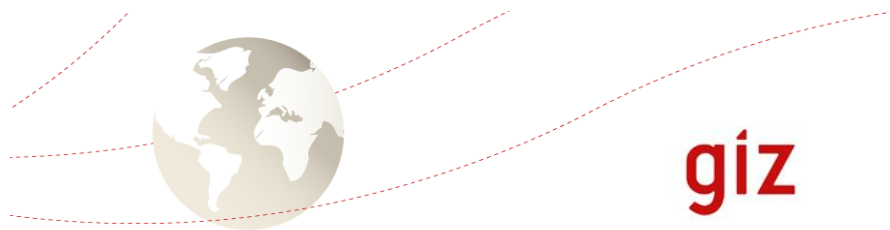
Podgorica (Crna Gora), 16. decembar 2014.

Odabrane studije slučaja

- Javne radiodifuzne usluge u Pljevljima

- Usluge javnog prevoza učenika u Kotoru

Važeći pravni okvir

- Dana 13. avgusta 2014. godine u “Sl. listu CG” objavljena su nova pravila koja se primjenjuju na slučajeve UOEI u Crnoj Gori (na snazi od 21. avgusta 2014)
- Nova pravila predstavljaju direktno objavljivanje pravne tekovine EU na crnogorskom jeziku
- Pravila EU relevantna za studije slučaja:
 - Saopštenje Komisije o primjeni pravila o državnoj pomoći na javne radiodifuzne usluge
 - Regulativa (EZ) br.1370/2007 Evropskog parlamenta i Savjeta od 23. oktobra 2007. o uslugama javnog prevoza putnika u željezničkom i drumskom saobraćaju i o prestanku važenja regulativa Savjeta (EEZ) br. 1191/69 i 1107/70

Opšti zahtjevi za dodjeljivanje ugovora o pružanju javnih usluga – radiodifuzne usluge

- Mora se utvrditi zvanična definicija zadatka javne usluge; treba da bude što preciznija kako ne bi ostavila nikakve nedoumice u pogledu toga šta je obuhvaćeno obimom usluge; definicija usluge može da obuhvati audiovizuelne usluge na svim distributivnim platformama
- Privrednom društvu javni organ povjerava pružanje usluge; povjeravanje treba izvršiti zvaničnim aktom (npr. propisom, ugovorom ili obavezujućim projektnim zadatkom)
- Treba uspostaviti mehanizam kojim će se obezbijediti efikasan nadzor nad ispunjavanjem obaveze pružanja javne usluge; nadzor vrši organ koji je stvarno nezavisan od uprave javnog emitera
- Kompenzacija ne smije da pređe neto troškove definisane usluge uzimajući u obzir direktne ili indirektne prihode ostvarene vršenjem usluge
- Privredno društvo treba da poštuje tržišne uslove za sve komercijalne djelatnosti koje se obavljaju van djelokruga definisane javne usluge; troškovi koji pripadaju djelatnostima koje ne predstavljaju javnu uslugu uvijek treba jasno utvrditi i odvojeno knjižiti
- Javni organi obezbjeđuju redovnu i efikasnu kontrolu koju vrši spoljno tijelo (nezavisno od emitera) o korišćenju javnih finansijskih sredstava kako bi se spriječila prekomjerna kompenzacija i unakrsno subvencionisanje

Organizovanje Lokalnog javnog emitera “Radio Televizija Pljevlja”

glavna pitanja iz studije slučaja ...

Opseg djelokruga javne usluge i obavljanje dodatnih usluga

Djelokrug javne usluge

(Plan rada iz 2013.god.)

- Pljevaljska hronika
- Jutarnji program
- Aktuelno
- Nedjeljno popodne
- Sportski pregled
- Periskop (emisija o nevladinom sektoru)
- Ekološki magazin
- Kulturni magazin
- Selu u pohode
- Školski program kroz emisiju „Školarac“
- Dječji program
- Strane produkcije
- Muzički program

Kineski zid

Komercijalne usluge

(informacije date na sastanku održanom u maju 2013.god.)

- emitovanje reklamnog sadržaja, koji sadrži
 - politički marketing
 - marketing i sponzorstvo programskih sadržaja
 - oglašavanje (maks. 7 min. po satu u skladu sa propisima o elektronskim komunikacijama)

Napomena:

Troškovi koji su predmet kompenzacije i sprečavanje prekomjerne kompenzacije

- Utvrđivanje troškova javne usluge (naknade za odobrenja, troškovi zaposlenih, troškovi komunalnih usluga, elekt. ene oprema, studio, troškovi prenosa, digitalizacija, drugo

Napomena: Troškovi i gubici drugih (komercijalnih) djelatnosti ne mogu se smatrati dijelom troškova javne usluge

- Smanjenje komercijalnih prihoda. Treba utvrditi na koji način se uzimaju u obzir prihodi od javne usluge, kao i komercijalni prihodi od drugih (komercijalnih) poslova) da bi se utvrdio iznos kompenzacije
- Odredbama propisa treba obezbijediti da se računovodstvo za UOEI vodi odvojeno od drugih (komercijalnih) poslova

Opšti zahtjevi za dodjeljivanje ugovora o pružanju javnih usluga – usluge prevoza

- Domaćim pravnim aktima predviđena je jasna definicija obaveze pružanja javne usluge koju pružalac javne usluge treba da ispuni, uklj. predmetna geografska područja
- Priroda i obim svih isključivih prava utvrđeni su unaprijed
- Parametri kompenzacije na osnovu kojih se obračunavaju iznosi kompenzacije utvrđuju se unaprijed na objektivan i transparentan način kako bi se spriječila prekomjerna kompenzacija
- Kompenzacija ne smije preći iznos koji je potreban da se pokriju svi troškovi ili dio troškova koji su nastali u ispunjavanju obaveza pružanja javne usluge, uzimajući u obzir odgovarajuće prihode i opravdanu dobit (koja ne prelazi prosjek za dati sektor)
- Ugovor se dodjeljuje na osnovu postupaka javnih nabavki, uz određene izuzetke; primjena postupka javnih nabavki treba da dovede do izbora pružaoca usluge koji će je pružati po najnižim troškovima za zajednicu (državu, opštinu)
- Trajanje ugovora o pružanju javne usluge; za autobuski prevoz opšte pravilo je da se ugovor ne može zaključiti na period duži od 10 godina
- Jednom godišnje objavljuje se zbirni izvještaj o obavezama pružanja javnih usluga, o izabranim pružaocima javne usluge i isplatama kompenzacije, kao i isključivim pravima dodijeljenim navedenim pružaocima javne usluge

Organizovanje usluga javnog prevoza učenika od strane opštine Kotor

glavna pitanja iz preispitivanja slučaja ...

Opseg djelokruga javne usluge i komercijalnih usluga – društvo BlueLine

Djelokrug javne usluge

Prevoz učenika u opštini Kotor u 2014. na 3 relacije:

- Kotor-Gorovići-Kotor (55 učenika)
- Kotor-Bigova-Krimovica (59 učenika)
- Dragalj-Krivošije-Risan (5 učenika)

Otvorena pitanja

- Da li se navedeni broj učenika vozi istovremeno?
- Zašto usluge javnog prevoza za učenike nijesu ugovorene za školsku godinu septembar-jun, već od marta do kraja godine?

Kineski zid

Komercijalne usluge

Prevoz putnika u

- Gradskom i prigradskom saobraćaju
- Domaćem i međunarodnom saobraćaju
- Sektor turizma (transferi i ekscurzije u svakom aspektu turističke privrede)

Parametri za kompenzaciju, vrijednost kompenzacije i sprečavanje prekomjerne kompenzacije

- Javnim pozivom maksimalna vrijednost nabavke utvrđena je u visini od 24.000,00 EUR
- Ugovorom je utvrđena jedinična cijena dnevne povratne karte u visini od 1,12 EUR
- Upućuje se da je jedinična cijena utvrđena prema ponudi za 119 učenika za 180 radnih dana ukupne vrijednosti 24.000,00 EUR

Utvrđeno je sljedeće:

- Jedinična cijena nije utvrđena na osnovu stvarnih troškova usluge, već formulom:

Ponuđeni maksimalni iznos [24 hilj. EUR] : 119 [55 + 59 + 5 učenika] : 180 [radnih dana od 10. marta 2014. do 31. decembra 2014] = 1,12

- Shodno periodu na koji se odnosi ugovor školska godina traje ~ 7 mjeseci (tj. u martu od potpisivanja ugovora do prve sedmice juna i ponovo počinje od septembra i traje do kraja decembra] sa ~140 radnih dana
- Utvrđena jedinična cijena uopšte se ne odnosi na kompenzaciju za stvarne troškove usluge, već predstavlja matematičku formulu koja je sastavljena na osnovu podataka iz poziva (maksimalna vrijednost i broj učenika) i netačne pretpostavke u pogledu radnih dana u školskoj godini

Kako utvrditi opravdane troškove i ...

- Troškovi se isključivo odnose na pružanje povjerene usluge i mogu da obuhvate kompenzaciju direktnih troškova i indirektnih troškova koji joj se mogu pripisati
- Mogu se utvrditi npr. sljedeći direktni troškovi:
 - Potrošnja goriva na osnovu utvrđenih parametara
 - Otpis/ amortizacija guma
 - Direktni troškovi (amortizacija, opravke itd.) za korišćenje autobusa po pređenom km u okviru usluge
 - Ispunjavanje propisanih standarda kvaliteta
 - Zarada vozača
- Mogu se utvrditi npr. sljedeći indirektni troškovi:
 - Amortizacija poslovnog objekta
 - Električna energija, gas, grijanje, voda, kanalizacija, otpad
 - Kontrolor saobraćaja
 - Uprava, računovodstvo, pravne usluge

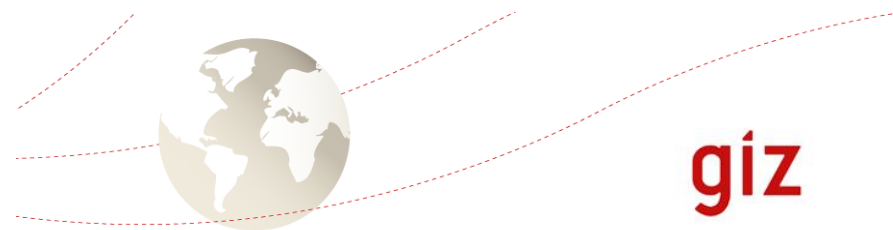

... i iznos kompenzacije

- Pružalac usluga javnog prevoza dužan je da utvrdi jediničnu cijenu po 1km relacije/relacija u okviru usluge
- Jedinična cijena po jednom kilometru date relacije izračunava se tako što se podijele ukupni opravdani troškovi koji se mogu pripisati toj relaciji sa ukupnim brojem km koji se pređu na toj relaciji

RED VOZNJE							
Stanište	Stanište	Stanište	Stanište	Stanište	Stanište	Stanište	Stanište
08:44	09:45	10:15	10:38	10:46	10:58	11:00	11:00
09:10	09:18	09:48	09:47	09:47	09:56	09:56	09:56
09:43	10:28	10:11	09:47	09:47	09:56	09:56	09:56
09:45	12:05	09:58	09:18	12:05	09:56	09:56	09:56
10:10	12:25	11:49	11:55	12:05	09:56	09:56	09:56
10:28	13:08	13:28	13:15	13:30	09:56	09:56	09:56
10:29	14:40	14:08	14:08	14:08	09:56	09:56	09:56
11:48	14:50	14:48	14:52	14:52	09:56	09:56	09:56
12:05	16:28	17:26	17:26	17:26	09:56	09:56	09:56
12:36	16:48	16:48	16:48	16:48	09:56	09:56	09:56
13:08	17:52	17:52	17:52	17:52	09:56	09:56	09:56
13:36	18:20	18:20	18:20	18:20	09:56	09:56	09:56
14:39	18:42	18:42	18:42	18:42	09:56	09:56	09:56
14:48	19:12	19:12	19:12	19:12	09:56	09:56	09:56
15:12	19:38	19:38	19:38	19:38	09:56	09:56	09:56
15:54	20:14	20:14	20:14	20:14	09:56	09:56	09:56
16:28	20:48	20:48	20:48	20:48	09:56	09:56	09:56
16:45	21:12	21:12	21:12	21:12	09:56	09:56	09:56
17:02	21:30	21:30	21:30	21:30	09:56	09:56	09:56
18:20	21:42	21:42	21:42	21:42	09:56	09:56	09:56
19:33	21:50	21:50	21:50	21:50	09:56	09:56	09:56
20:06	21:57	21:57	21:57	21:57	09:56	09:56	09:56
20:16	22:03	22:03	22:03	22:03	09:56	09:56	09:56
20:45	22:15	22:15	22:15	22:15	09:56	09:56	09:56
22:33	22:33	22:33	22:33	22:33	09:56	09:56	09:56
22:55	22:45	22:45	22:45	22:45	09:56	09:56	09:56
17:29	18:16	18:16	18:16	18:16	09:56	09:56	09:56

Hvala vam na pažnji!